

Behandeld door Rob Merten
Functie Sr. beleidsadviseur
Postadres Postbus 17107
2502 CC Den Haag
Bezoekadres Nieuwe Uitleg 1
2514 BP Den Haag
Telefoon 655892841
E-mail rob.merten@politie.nl

Retouradres: Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

Ons kenmerk KNP16000305
Uw kenmerk n.v.t.
In afschrift aan Voorzitters commissies van
Toezicht Arrestantenzorg
Datum 06-07-2016
Bijlage(n) 10
Pagina 1

Adres: Minister van Veiligheid en Justitie,
dhr. A. van der Steur
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Onderwerp Jaarverslagen Commissies van Toezicht Arrestantenzorg 2015

Geachte heer Van der Steur,

Conform artikel 6 van het Besluit beheer politie dient u van mij uiterlijk 15 mei van ieder jaar de rapporten van de Commissies van Toezicht op de Arrestantenzorg (CTA's) te ontvangen alsmede een verslag over de wijze waarop ik gevolg heb gegeven aan deze rapporten.

Ik heb gewacht met het opstellen van mijn reactie tot alle rapporten waren ontvangen, hetgeen pas eind juni het geval was. Ik heb het Landelijk Centrum dat de Commissies van Toezicht ondersteunt gevraagd strakker te sturen op tijdige aanlevering van de rapporten.

Positief beeld:

Een analyse van de inhoud van de 10 rapporten laat zien dat de CTA's over het algemeen een positief beeld schetsen van de arrestantenzorg door de Nederlandse Politie. Dit doet mij deugd, temeer omdat hiermee de conclusies uit het rapport van de Inspecties van Veiligheid & Justitie, Gezondheidszorg en Jeugdzorg uit oktober 2015 en uit het rapport van de European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) uit mei 2016 worden ondersteund. De politie heeft ten aanzien van de arrestantenzorg flinke stappen gezet en dat beeld wordt gesteund door de verschillende toezichthoudende instanties. Ik wil daarbij voor een paar aspecten aandacht vragen.

Ten eerste constateren de leden van de CTA's dat zij vriendelijk en professioneel worden ontvangen en te woord worden gestaan. Een goede samenwerking bij het toezicht biedt mijns inziens de beste kansen voor een verdere verbetering van de arrestantenzorg.

Ook wil ik erop wijzen dat arrestanten (met name in arrestantencomplexen) die zijn geïnterviewd door CTA's over het algemeen aangeven tevreden te zijn over de bejegening en verzorging.

En tenslotte de constatering dat de CTA's overwegend positief zijn over de zorg voor minderjarigen. Naar aanleiding van een rapport van Defense for Children uit 2011¹ heeft de politie prioriteit gegeven aan het invoeren van een aantal maatregelen die een positief effect op de behandeling van minderjarigen heeft gehad.

Ondanks het overwegend positieve beeld, zijn er echter ook punten die voor verdere verbetering in aanmerking komen. Op die punten wil ik hieronder nader ingaan. Ik beperk me daarbij tot de aspecten die landelijk gelden. Wat daarbij opvalt is dat gebreken zich concentreren op ophoudruimtes, en minder op cellencomplexen.

¹ Een "paar nachtjes" in de cel; rapport Defense for children, 2011.

Ophoudruimtes:

Ten eerste constateren alle CTA's diverse tekortkomingen ten aanzien van de ophoudruimtes. Het gaat dan om niet meer gebruikte ruimtes die ten onrechte niet onklaar zijn gemaakt en beschadigingen die onveilige situaties kunnen opleveren. Ook gaat het om het niet verstrekken van huisregels, dan wel de afwezigheid van huisregels in een vreemde taal. En om het niet in orde zijn van verbanddozen. In veel gevallen is geconstateerd dat ontruimingsplannen onbekend of niet aanwezig zijn, dat ontruimingsoefeningen niet gehouden zijn en dat vluchtroutes niet herkenbaar of onvoldoende vrij zijn. Onduidelijk is welke protocollen en werkprocessen gelden.

Ik ben van mening dat adequate ophoudruimtes van belang zijn voor een fatsoenlijke en veilige onderbrenging van aangehouden personen, gasten en het eigen politiepersoneel. De verruiming van de maximale tijd voor het ophouden van een persoon in een ophoudruimte van 6 naar 9 uur, versterkt deze eis.

De zorg voor de ophoudruimtes valt formeel onder de chefs van de betreffende Basisteams en niet onder het hoofd Arrestantenzorg. Ik zal de eenheidschefs vragen speciale aandacht aan de ordentelijkheid van de ophoudruimtes te besteden en eventuele in het jaarverslag van de CTA geconstateerde ernstige tekortkomingen met voorrang en samen met Huisvesting te verhelpen. In het kader van de invoering van de wet Raadsman en Verhoor wordt een impactanalyse op huisvesting uitgevoerd. Ook in dit kader zal worden gekeken naar het optimaliseren van de ophoudruimtes.

Tenslotte is het organiseren van het toezicht op de ophoudruimtes onderwerp van gesprek tussen de landelijke portefeuillehouder Arrestantentaken en het Landelijk Centrum CTA's. Bekeken wordt hoe vanuit de portefeuille Arrestantentaken ondersteuning kan worden geboden in de richting van de chefs basisteams, zonder dat getornd wordt aan hun verantwoordelijkheid voor de ophoudruimtes.

Maaltijden:

Door verschillende CTA's wordt geconstateerd dat de broodmaaltijden van onvoldoende kwaliteit zijn en in twee eenheden zelfs ronduit zeer slecht. In andere eenheden worden zorgen geuit over de versobering van het aanbod.

In 2015 is er na een landelijke aanbesteding een nieuwe leverancier voor de broodmaaltijden gekomen. Een groot aantal terechte klachten van ingeslotenen is door de hoofden Arrestantenzorg ter kennis gebracht van de leverancier en van de eigen Facilitaire Dienst. Hierna is de kwaliteit van de maaltijden verbeterd en is het aantal klachten afgenomen. De hoofden Arrestantenzorg zullen de kwaliteit blijven monitoren.

Huisregels:

Een andere belangrijke constatering door veel CTA's gaat over het niet verstrekken van huisregels, dan wel de afwezigheid van huisregels in een vreemde taal. Dit doet zich met name voor bij ophoudruimtes, maar ook bij cellencomplexen.

Momenteel legt de politie de laatste hand aan een Landelijk Reglement Arrestantenzorg. In dit reglement zijn uniforme, landelijke afspraken vastgelegd met betrekking tot de zorg van ingeslotenen die onder verantwoordelijkheid van de politie vallen. Afhankelijk van lokale situaties (bijvoorbeeld bepaald door bouwkundige aspecten) kunnen huisregels worden opgesteld.

Veel eenheden hebben wel de beschikking over huisregels, maar de verstrekking ervan loopt – gezien de constatering door de CTA's – niet soepel. Huisregels zijn van belang voor de ingeslotene om op de hoogte te zijn van zijn/haar rechten en plichten. Ik hecht zeer aan een adequate

verstrekking ervan en zal er binnen de organisatie op aandringen dat die verstrekking ook daadwerkelijk plaatsvindt.

Ingeslotenen op de rechtbank:

In een aantal gevallen wordt een opmerking gemaakt over de lange verblijfsduur in de ophoudkamers in de rechtbanken, omdat het vervoer binnen een redelijke termijn niet mogelijk is. Dit levert problemen op omdat de voorzieningen (geen toilet in de cel, geen luchtplaats, beperkte maaltijden) op de rechtbanken sober zijn en niet gericht op een langer verblijf.

Het vervoer naar en van de rechtbank wordt verzorgd door de Dienst Vervoer en Ondersteuning van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Ook de politie constateert dat DV&O soms problemen heeft om klanten tijdig van de rechtbank op te halen. Vanuit de politie worden incidenten besproken in periodieke overleggen met DV&O.

Ik zal deze problematiek, die grotendeels buiten het bereik van de politie ligt, nog eens onder de aandacht van DJI brengen.

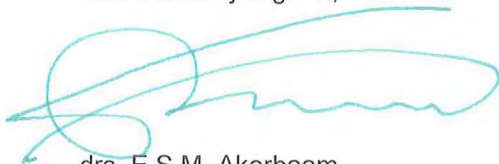
Aanpak verbetermaatregelen:

Ten aanzien van de opvolging van de verbetermaatregelen die uit de rapporten naar voren komen in zijn algemeenheid, kan ik het volgende melden.

De verbetermaatregelen die betrekking hebben op specifieke eenheden worden door die eenheid in overleg met de betreffende CTA opgepakt. De geconstateerde landelijke verbeterpunten, waar ik in deze brief nader op in ben gegaan, worden door de landelijke portefeuillehouder Arrestantentaken opgepakt. De voortgang wordt besproken in het overleg dat hij twee keer per jaar heeft met het Landelijk Centrum CTA's. Het Landelijk Centrum CTA's heeft overigens met de Inspectie van V&J afgesproken dat de CTA's ook de voortgang monitoren van de opvolging van de verbetermaatregelen uit het Inspectierapport uit oktober 2015. Hiermee wordt in samenwerking tussen politie en de CTA's op een praktische wijze uitvoering gegeven aan het verder verbeteren van de arrestantenzorg.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

drs. E.S.M. Akerboom
korpschef